

Nico TER LINDEN, *Het land onder de regenboog. Verhalen uit het Oude Testament (1)*, met illustraties van Ceseli Josephus Jitta, Amsterdam: Balans, 2006, 239 blz., 16,5 x 24,5 cm, € 22,50.

Nico ter Linden, vooral bekend van zijn zesdelige werk *Het verhaal gaat*, publiceerde in 2005 *Koning op een ezel*, een bijbels verhalenboek voor kinderen over de evangelies. Het werd uitvoerig voorgesteld en besproken door Hans Ausloos in *VBS-Informatie* 37 (2006) 25-37. Nu schreef Ter Linden in dezelfde stijl en vorm een boek over de Tora: *Het land onder de regenboog*. Het verhaal wordt ingekleed als een vertelling over Judith en Tobias, twee achtjarige joodse kinderen die samen met hun ouders en met 'oom Ben', een priester van de tempel, vanuit Jeruzalem in ballingschap vertrekken naar Babylon. In Babylonië wordt een begin gemaakt met het opschrijven van de Tora en oom Ben vertelt die verhalen na. Hij legt ook aan de kinderen uit waarom hij bepaalde dingen zus of zo schrijft. Waarom hij de 'grote lampen' in het scheppingsverhaal niet gewoon 'zon' en 'maan' noemt bijvoorbeeld. Dit boek biedt dus veel meer dan een gewone kinder- of jeugdbijbel. De lezer krijgt ook informatie over zaken als de sabbat, het ontstaan van synagoge en leerhuis, het verloop van de seideravond (paasfeest) en vooral ook uitleg over het hoe en waarom van bepaalde verhalen. Een paar voorbeelden. 'Vandaag ga ik jullie een soort sprookje vertellen,' zei oom Ben. 'Hier in Babel kennen ze ook zo'n verhaal, maar ik heb het een beetje veranderd. Moet je horen' (44). En dan volgt het zondvloedverhaal, waarvan we dus meteen weten dat er ook een Babylonische versie van bestaat. Vragen die kinderen zich stellen, worden niet uit de weg gegaan. 'Dat is mooi van God', zegt Judith als Noach met een paar van elke diersoort aan boord van de ark is gegaan. 'Maar intussen was de rest wel verdronken.' 'Ja, in dit verhaál,' zei oom Ben. 'Daarom zei ik al: je moet het als een sprookje zien. Sprookjes zijn altijd griezelig en mooi tegelijk' (48). Het verhaal over het offer van Isaak, dat voor kinderen (en voor hen niet alleen) heel problematisch kan overkomen, wordt door oom Ben ingekleed als een droom van Abraham. 'Ik vind het maar een vreemde geschiedenis,' zei Judith. En Tobias zei: 'Ik ben in ieder geval blij voor Isaäk, dat hij die droom niet droomde.' 'Dat begrijp ik,' zei oom Ben. 'Maar Abraham is zijn droom nooit meer vergeten, het was alsof hij Isaäk uit de dood had teruggekregen' (80). En bij de verhalen over de onvruchtbare aartsmoeders, die dan bij wonder toch een kind krijgen: 'Ik vertel die verhalen met opzet zo,' zei oom Ben, 'omdat ik geloof dat alleen door Gods genade ons volk is geboren. Dat is eigenlijk geen mensenwerk, de hemel is in het spel' (93). Na het vreugdelied van Mirjam en de vrouwen, nadat de Egyptenaren in de Rietzee zijn verdronken, krijgen we zelfs een stukje midrasj: 'Er bestaat ook nog een verhaal,' zei oom Ben, 'dat vertelt dat er die dag in de hémel geen muziek is gemaakt. De engelen wilden ook een lied zingen, maar God zei: "De paarden en ruiters die zijn verdronken en vergaan, het zijn ook schepselen van mij, bedenk dat wel. Ik wil niet dat jullie je vrolijk maken over de ondergang van een mens, al is hij honderd keer je vijand." Misschien zetten we dat verhaal er nog bij,' zei oom Ben (192).

Het moge duidelijk zijn, Nico ter Linden is een meesterlijk verteller die erin slaagt om de oude bijbelse geschriften eenvoudig en helder dichtbij te brengen en hij doet dat op een wijze die exegetisch, hermeneutisch en bijbels-theologisch verantwoord is. Luidens de tekst op de achterflap is het boek bedoeld 'voor kinderen vanaf tien jaar' maar ook sommige oudere tieners en zelfs volwassenen zullen er met plezier in lezen en kijken naar de prachtige, suggestieve illustraties van de hand van Ceseli Josephus Jitta. *Het land onder de regenboog* omvat vooral verhalen uit Genesis (tot p. 166) en Exodus (167-216) plus enkele verhalen uit Numeri en Deuteronomium. We kijken uit naar het vervolg, dat op de achterflap wordt aangekondigd tegen het najaar van 2007: *De profet in de vis*.

P. Kevers